

Vlaams
Parlement

vergadering **C42**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en
Justitie

van 27 oktober 2020

*(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie
georganiseerd.)*

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Freya Saeys aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de oproep voor de raamovereenkomst gedragsinzichten en -onderzoek – 3522 (2019-2020)	3
VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over woningschade door extreme droogte – 24 (2020-2021)	6
VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over mogelijke prijs-afspraken in de bewakingssector – 162 (2020-2021)	9
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de studie naar de impact van migratie op de Belgische economie en financiën – 183 (2020-2021)	11
VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over een eventuele centralisatie van de administratieve maritieme cluster in Zeebrugge – 487 (2020-2021)	14
VRAAG OM UITLEG van Wim Verheyden aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de onenigheid tussen de deelstaten over de middelen uit het Europese herstelfonds – 281 (2020-2021)	17

VRAAG OM UITLEG van Freya Saeys aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de oproep voor de raamovereenkomst gedragsinzichten en -onderzoek – 3522 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Het Vlaams team Gedragsinzichten bestaat ondertussen al vier jaar. Het team Gedragsinzichten is opgestart binnen het Departement Kanselarij en Bestuur (DKB) en heeft als primaire doelgroep de departementen en agentschappen van de Vlaamse overheid, die het adviseert. Ondertussen is er een fusietraject achter de rug waardoor het DKB geïntegreerd werd in het Departement Buitenlands Zaken.

Enkele maanden terug vond er in deze commissie een interessante gedachtewisseling plaats over het gebruik van nudging bij de Vlaamse overheid. Het team werd toen uitgenodigd om zijn werking in de voorbije jaren toe te lichten. Enkele vraagpunten stonden toen voorop: hoe verloopt de kennis- en ervaringsuitwisseling met de academische wereld? Hoe adviseert het team de Vlaamse overheid? Hoe verloopt de samenwerking in functie van het raamcontract met het adviesbureau Tempera? Werd er voldoende rekening gehouden met de randvoorwaarden zoals gesteld in de resolutie? De gedachtewisseling was verhelderend en gaf toch wat inzichten inzake de werking van het team.

Ondertussen werd ook de oproep gelanceerd voor de raamovereenkomst rond de gedragsinzichten en -onderzoek. De deadline hiervoor is 10 november 2020. Laat ons een warme oproep doen, zodat veel actoren hieraan deelnemen en de markt ten volle kan spelen. De procedure zou een onderhandelingsprocedure worden in twee fases, waarbij de eerste een selectiefase wordt en in een tweede fase offertes zullen worden opgevraagd.

Welke impact had corona op de werking van dat Vlaams team Gedragsinzichten? Op welke manier anticipeerde het team om zijn primaire doelgroep, met name de agentschappen en departementen, te adviseren?

Welke impact had het fusietraject op het team? Is deze transitie vlot verlopen en welke mogelijkheden biedt de fusie voor het team?

Welke key performance indicatoren (KPI's) ziet het team voor zichzelf als de essentie waarop het kan worden afgerekend in een eventuele beheersovereenkomst?

Hoe evalueert u de binnenkort afgelopen raamovereenkomst met Tempera? Is daar voldoende uit voortgekomen? Wat wordt er zeker meegenomen voor de uitwerking van het nieuwe raamcontract? Blijft het budget hetzelfde? Op welke manier werden de resultaten hiervan verspreid naar het grotere doelpubliek?

Wie zetelt er in de jury voor de selectie van de raamovereenkomst? Zit het team zelf mee aan tafel? Aan welke criteria moeten deelnemers voldoen om door de eerste fase te komen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Als gevolg van de coronacrisis heeft de Vlaamse overheid ervoor geopteerd om vanaf medio maart maximaal aan thuiswerk te doen. Het team Gedragsinzichten heeft zich uiteraard ingeschreven in deze

richtlijn, maar dat heeft geen afbreuk gedaan aan zijn werking. Het team bleef langs alle mogelijke kanalen, behalve via fysieke vergaderingen, verder beschikbaar voor advies en overleg met de departementen en agentschappen van de Vlaamse overheid. Het team ontwikkelde daarvoor ook een online variant van de Gedragsverkenner. Deze digitale Gedragsverkenner werd al succesvol ingezet voor projecten van het Agentschap Overheidspersoneel en van Het Facilitair Bedrijf.

Wel zag het team zich wegens de uitbraak van de coronacrisis genoodzaakt om een groot event te annuleren dat gepland was op 31 maart 2020. Het event was aangekondigd onder de naam Nudgeville en was een gezamenlijk initiatief van het team Gedragsinzichten, het documentaire filmfestival Docville en de KU Leuven.

Tijdens het voorbije half jaar heeft het team Gedragsinzichten het Vlaamse coronabeleid ondersteund met zijn kennis uit de gedragswetenschappen. Het team gaf onder andere input aan het Crisiscentrum van de Vlaamse Overheid (CCVO) met een stappenplan om samen virusvrij terug naar de werkvloer te kunnen gaan. Het team leverde ook input voor een campagne over het contactonderzoek.

Ondanks de coronacrisis kon de derde editie behouden worden van de tweedaagse opleiding die het team in samenwerking met het Instituut voor de Overheid van de KU Leuven organiseerde onder de titel 'Gedragsinzichten en nudging: beter beleid ontwerpen met kennis van gedrag'. De opleiding was volzet en ging in fysieke vorm door op 8 en 18 september 2020, uiteraard met de inachtneming van de nodige preventieve maatregelen. Ook in deze tijden is het immers essentieel dat beleidsmakers zich bewust zijn van de mogelijkheden van gedragsbeïnvloeding.

Tot slot kan ik nog vermelden dat het team Gedragsinzichten actief lid is van een OESO-werkgroep (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) die zich buigt over de toepassing van gedragsinzichten bij het uitwerken van beleidsmaatregelen in de strijd tegen COVID-19. Via dit platform wisselt het team zijn inzichten uit met andere overheden.

Op uw vraag naar de impact van het fusietraject kan ik u bevestigen dat de fusie van het voormalige Departement Kanselarij en Bestuur met het voormalige Departement Buitenlandse Zaken juridisch is afgerond, en in voege is getreden op 1 september 2020. Het team Gedragsinzichten werkt verder in de schoot van het fusiedepartement. De betrokken personeelsleden zijn overgedragen naar het nieuwe Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken (DKBUZA).

De feitelijke fusie en de integratie van de verschillende processen van de vroegere departementen moeten echter nog hun beslag krijgen. De secretaris-generaal van het nieuwe departement brengt momenteel de kernopdrachten van het fusiedepartement in kaart en gaat na hoeveel mensen en middelen daarvoor ingezet kunnen worden. De activiteiten van het team Gedragsinzichten zijn vervat in die oefening en ik wil de resultaten daarvan, en de voorstellen die de secretaris-generaal op basis daarvan zal uitwerken, afwachten vooraleer nader in te gaan op de precieze inzet en de toekomstige doelstellingen voor het team.

Aangezien het team werkt binnen een departement is er van een beheersovereenkomst geen sprake. Dat is enkel het geval bij agentschappen. De doelstellingen van het team zullen gevat worden in het ondernemingsplan van het fusiedepartement, maar, zoals ik reeds heb vermeld, is het daarvoor nu nog te vroeg.

Wat betreft de raamovereenkomst met het bureau Tempera, kan ik u meedelen dat op basis van de huidige overeenkomst, die van 2016 tot 2020 liep, er door de departementen en agentschappen van de Vlaamse overheid in totaal tien opdrachten zijn besteld voor een totaal bedrag van 484.514,25 euro, inclusief btw.

De resultaten die zijn voortgevloeid uit die verschillende opdrachten, zijn samengevat op de website van het team. Op de kennisdelingssessies die het team organiseert, worden die resultaten regelmatig gepresenteerd.

Met het oog op het afsluiten van een nieuwe raamovereenkomst heeft het team samengewerkt met de aankoopcentrale van Het Facilitair Bedrijf, die het aanbestedingsdossier beheert. In een eerste fase heeft het team een bevraging gedaan bij verschillende Vlaamse departementen en agentschappen, alsook bij een aantal lokale besturen. Vervolgens werd een marktverkenning gestart bij een tiental onderzoeksbureaus, onderzoeksgroepen en firma's die gespecialiseerd zijn in gedragsinzichten en in behavioural design.

Op basis hiervan werd besloten om in de nieuwe raamovereenkomst meer ruimte te voorzien voor maatwerk en om meer modulair te kunnen werken dan bij de huidige raamovereenkomst het geval was. Zo zullen de entiteiten desgewenst afzonderlijke bestellingen kunnen plaatsen voor gedragsonderzoek, het ontwerpen en uitvoeren van gedragsinterventies en andere mogelijke toepassingen van gedragsinzichten. De nieuwe raamovereenkomst wordt bovendien ook opengesteld voor lokale besturen.

De maximale waarde van de raamovereenkomst over de hele looptijd van vier jaar beloopt 1,5 miljoen euro. Dat is vergelijkbaar met wat voorzien was bij de vorige raamovereenkomst en zal normaal ruimschoots volstaan. Ik wil verduidelijken dat het hier niet gaat om een reëel budget, want de entiteiten die bestellingen plaatsen via de raamovereenkomst moeten die uiteraard zelf financieren.

De jury voor de eerste selectie zal bestaan uit vertegenwoordigers van Het Facilitair Bedrijf en van het team Gedragsinzichten, eventueel nog aangevuld met een extern jurylid. De selectiecriteria voor de eerste fase zijn als volgt: de prijs, met een weegfactor van 40 procent; de kwaliteit van een uitgewerkt projectvoorstel, met een weegfactor van 30 procent; de kwaliteit van de dienstverlening, met een weegfactor van 15 procent; de kwaliteit van de inzetbare medewerkers, eveneens met een weegfactor van 15 procent.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Dank u wel voor uw uitgebreid antwoord.

Wat mij wel interesseert, is eigenlijk dat het Vlaams team Gedragsinzichten ook advies heeft gegeven, samen met het crisiscentrum, rond die contactonderzoekscampagne. Daar had ik graag wat meer informatie over gekregen. Welke bijdrage hebben zij daar specifiek in geleverd? We zien namelijk vooral dat het gedrag van de mensen een cruciale rol speelt, het naleven van de regels, en dat we daar heel hard op moeten inzetten. Nudging zou op dat vlak een enorme meerwaarde kunnen betekenen, zeker naar campagnes en dergelijke toe.

Wat betreft de overeenkomst zegt u dat de evaluatie in een ondernemingsplan zal gebeuren. Hebt u er enig zicht op wanneer dat zou zijn? Tijdens de gedachtewisseling die we gehad hebben, waren er toch wel een heel aantal bedenkingen en verbeterpunten. Ik zou toch graag willen dat die op korte termijn gebeuren, aangezien we er zeker nu, in de coronacrisis, alle baat bij hebben dat we een degelijk onderbouwd gedragswetenschappelijk team hebben. Er bleek ook dat er niet zoveel samengewerkt werd met mensen die erin gespecialiseerd zijn op het terrein, met wetenschappers die zich daarmee bezig houden en die er enorm voor staan te springen om een toegevoegde waarde te kunnen bieden. Dat kwam naar voren tijdens de gedachtewisseling, en ik vond dat toen zeer jammer.

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Ik moet eerlijk zeggen dat ik tijdens de gedachte-wisseling een beetje teleurgesteld was over wat er is voorgesteld, ook wat de resultaten betreft, dus dat ondernemingsplan is belangrijk. Maar ik vraag mij af, minister-president, of het aspect van maatwerk dat het raamcontract kan bieden, ook geen mogelijkheid in zich draagt om ervoor te zorgen dat dit iets heel concreets kan opleveren. Ik begrijp dat u niet met KPI's gaat werken, wat logisch is omdat het om een administratie gaat en niet om een agentschap, maar als zij gaan werken met een raamcontract met de privésector, dan kunnen die KPI's daar wel aan bod komen. Of heb ik dat mis? En als dat het geval is, dan lijkt het mij toch wel zinvol om dat te doen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Saeys, ik kan u niet exact zeggen wanneer het contact plaatsvond. Ik kan alleen zeggen dat het crisiscentrum, in het kader van de communicatie, wel contact opgenomen heeft met het team van de gedragswetenschappers. Wat de gedragswetenschappers in het algemeen betreft, heeft men binnen de federale instanties, zoals Celevel, op een bepaald moment gezegd dat er gedragswetenschappers betrokken moesten worden. Dát was de discussie. Wij hebben vanuit het crisiscentrum altijd met dat team Gedragsinzichten samengewerkt.

Mijnheer Muyters, ik neem aan dat in het kader van een raamcontract op de een of andere manier wel bekeken wordt wat er precies beoogd wordt en dat dat ook gemonitord wordt, al hoeft dat niet noodzakelijk via KPI's zoals in een beheers-overeenkomst. Als je er een bepaald bedrag tegenover stelt, dan moet er iets van output zijn. Ik ga ervan uit dat dit toch wel gemonitord wordt.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Ik wil hier eigenlijk nogmaals een pleidooi houden om te investeren in dat Vlaamse team. Onder welke vorm, dat maakt mij in se niet uit, maar we moeten dat echt een volwaardige plaats geven. Ik zeg het: deze coronacrisis is een prachtig voorbeeld van hoe belangrijk het is om instrumenten te hebben om ervoor te zorgen dat we gewenst gedrag stimuleren. Vandaar nogmaals het pleidooi om daar verder in te investeren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over woningschade door extreme droogte – 24 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister-president, mijn vraag gaat over extreme droogte en de schade die dat kan veroorzaken aan woningen. De extreme droogte die de laatste jaren frequenter voorkomt, heeft gevolgen voor verschillende sectoren, maar bijvoorbeeld ook voor inwoners van Aalbeke, Kortrijk, Rollegem en Bellegem, allemaal in Zuid-West-Vlaanderen. Tijdens een infomoment in Aalbeke eerder dit jaar registreerden er zich niet minder dan 71 inwoners, 71 gezinnen, die geconfronteerd worden met scheuren die ontstaan zijn in hun woningen door de extreme droogte. De situatie is soms echt wel schrijnend. Het is interessant om de foto's daarover er eens op na te kijken.

De woningen werden gebouwd op kleilagen en deze kleilagen kunnen krimpen door extreme droogte en warmte, waardoor de huizen zakken. De regio is heel specifiek: de grote overlast zit rond een kleiader die vanuit Henegouwen de provincie West-Vlaanderen binnenkomt. Het krimpen en niet volledig weer uitzetten van de kleilaag zorgt voor een permanente volumeverandering en dit leidt tot verzakkingen, waardoor er problemen kunnen ontstaan met de fundering.

Een professor hydrologie kaart in de media aan dat dit zich veel voordoet in gebieden met kleigrond, zoals in het zuiden van Oost- en West-Vlaanderen. Er zijn technische oplossingen om het probleem te verhelpen, maar dat zijn steevast dure ingrepen. De schade neemt enkel toe. We moeten beter voor de bodem zorgen – iedereen is daarvan overtuigd –, zodat de bodem minder gevoelig wordt voor droogte. Met het nieuwe plan, de Blue Deal, wenst de Vlaamse overheid de droogteproblematiek aan te pakken. Een aantal collega's stelden daarover ook vragen aan minister Demir. Toch is dit geen oplossing voor de mensen die al geconfronteerd zijn met scheuren, funderingsproblemen en andere gevolgen van dit natuurfenomeen.

Minister-president, het Vlaams Rampenfonds verleent een tegemoetkoming in de materiële schade veroorzaakt door natuurfenomenen die door de Vlaamse Regering als ramp worden erkend. Kan dit fenomeen leiden tot een erkenning als ramp binnen het Vlaams Rampenfonds?

Kan er onderzocht worden of op de een of andere manier een vergoeding of bijstand verleend kan worden voor de getroffen?

Veel verzekeringen dekken slechts gedeeltelijk of helemaal geen schade. Een waarborg natuurrampen dekt vaak onder voorwaarden grondverschuivingen of aardverschuivingen, al verwijst men in dezen vaak naar zettingsschade en naar het feit dat er zich onvoldoende grote volumes grond verplaatst hebben om in aanmerking te komen voor een vergoeding in het kader van de verzekering. Kosten die noodzakelijk zijn om de woningen te stabiliseren of weer te herstellen, kunnen oplopen tot 50.000 euro en meer. Kan er onderzocht worden of er in ondersteuning voor die noodzakelijke investeringen voorzien kan worden, eventueel zelfs preventief, na een voorafgaandelijk onderzoek?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: De problematiek van scheuren in woningen, waarvan verondersteld wordt dat die het gevolg zijn van droogte, is niet nieuw. Er zijn daarover al meermaals vragen gesteld, ook al onder mijn voorganger. We stuiten daarbij echter op het probleem van het aantonen van een rechtstreeks oorzakelijk verband tussen de vastgestelde schade en het weerfenomeen dat zich heeft voorgedaan, in dit geval ernstige droogte.

Zoals u weet, is de reglementaire basis voor de tegemoetkomingen door het Vlaams Rampenfonds vervat in een decreet van 5 april 2019, dat in werking is getreden op 1 januari van dit jaar. Dat decreet bepaalt in artikel 3 dat alleen zekere schade, die het rechtstreekse gevolg is van een ramp, recht geeft op een tegemoetkoming door het Vlaams Rampenfonds. In de memorie van toelichting wordt verduidelijkt dat er een oorzakelijk verband moet zijn tussen het schadelijk feit en de schade.

Scheuren in woningen zijn spijtig genoeg een veel voorkomend fenomeen en kunnen gerelateerd zijn aan diverse onderliggende oorzaken, zoals bijvoorbeeld het bouwen op aangevulde grond, een slechte fundering of een funderingstype dat niet voldoende is afgestemd op de eigenschappen van de ondergrond, een artificiële verlaging van het grondwaterpeil, de ouderdom van het gebouw in kwestie, de ligging langs een weg met veel zwaar verkeer, enzovoort. Het is dan ook

bijzonder moeilijk voor de schadelijder in kwestie enerzijds, en voor de diensten van het Vlaams Rampenfonds anderzijds, om aan te tonen, respectievelijk om te kunnen uitmaken, welke schade een gevolg is van de droogte en welke niet.

Om die reden is in het uitvoeringsbesluit dat de Vlaamse Regering op 5 juni 2020 principieel heeft goedgekeurd, de mogelijkheid tot erkenning van ernstige droogte als ramp beperkt tot de schade die betrekking heeft op teelten en niet-binnengehaalde oogsten of op vee. Schade aan woningen is daarin niet in aanmerking genomen, en het is ook niet mogelijk om het uitvoeringsbesluit op dat punt aan te passen, om de redenen die ik zopas heb vermeld.

In de Septemberverklaring hebt u vernomen dat de Vlaamse Regering, en in het bijzonder Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir, met de Blue Deal haar verantwoordelijkheid neemt. In dit grote actieplan om de toenemende droogte aan te pakken is er onder meer aandacht voor de natte natuur, onthardingsingrepen en investeringen in grootschalige bufferbekkens. We zullen daarin bijna een half miljard euro investeren.

Het is evenwel een verantwoordelijkheid van elke bouwheer om er in samenspraak met de aannemer en architect voor te zorgen dat het funderingstype voldoende is afgestemd op de eigenschappen van de ondergrond.

Ik verwijs overigens naar twee vragen om uitleg die de heer Danen en mevrouw Ryheul over deze problematiek hebben gesteld in de commissie Leefmilieu en die op 22 oktober 2020 zijn beantwoord door minister Demir. U hebt toen ook het woord genomen tijdens de bespreking.

Ik steun het initiatief dat minister Demir heeft aangekondigd om overleg te plegen met de federaal bevoegde minister teneinde een regeling uit te werken die ervoor zorgt dat de verzekeringssector een dergelijke schade zonder betwisting zou moeten dekken in het kader van de woningverzekering.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Dank u wel, minister-president. U hebt terecht aangehaald dat er heel wat initiatieven worden genomen in het kader van de Blue Deal om dergelijke situaties in de toekomst hopelijk te voorkomen. Dat zal niet van vandaag op morgen gebeuren. Dat geldt ook voor de schade, die niet van vandaag op morgen is ontstaan. Het is toch wat vervelend, want die mensen vallen tussen schip en wal. Enerzijds kan het Vlaams Rampenfonds volgens de huidige regeling niet tussenkomen, anderzijds verwijst men naar de wet op de verzekeringen, artikel 124, waarin staat dat er een tussenkomst in het kader van de verzekering kan zijn als het gaat over "een beweging van een belangrijke massa van de bodemlaag, die goederen vernielt of beschadigt, welke geheel of ten dele te wijten is aan een natuurlijk fenomeen anders dan een overstroming of een aardbeving."

Hier heb je natuurlijk de discussie wat een verplaatsing of beweging of een belangrijke massa is. Dat is allemaal niet gedefinieerd. Voor mensen die geconfronteerd worden met een dergelijk schadegeval, is dat een zielige discussie, omdat zij er de gevolgen van dragen. Ik begrijp dat een slechte fundering altijd de aanleiding kan zijn van zettingsvoegen, maar het gaat hier in veel gevallen toch over robuust gebouwde woningen die er zelfs al tientallen jaren staan en waarbij dit fenomeen plots opduikt. Dat is iets wat je toch wel aan die droogte kunt wijten, ook omdat hydrologen en bodemkundigen zeggen dat het een specifiek gevolg is van de aanwezigheid van dit type kleibodem, dat verdroogt en krimpt en zijn normale volume niet meer aanneemt als het toch met water wordt aangevuld. Het is toch wel een vervelend gegeven. Ik wil daarom vragen of het niet mogelijk is om bij de verzekeringssector aan te dringen, zoals minister Demir ook al heeft gedaan. Kunt u hier uw schouders mee onder zetten, zodat er via de verzekering eventueel een

tussenkomen kan komen? Het gaat toch over dramatische situaties voor bepaalde gezinnen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik besef heel goed dat dat in sommige gevallen tot dramatische situaties kan leiden. Zoals ik al heb aangegeven in mijn antwoord, zal ik samen met minister Demir een demarche doen om de verzekeringssector te overtuigen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over mogelijke prijsafspraken in de bewakingssector – 162 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): De Belgische Mededingingsautoriteit (BMA) is in de loop van dit jaar een onderzoek gestart naar illegale marktpraktijken bij de drie grootste spelers in de bewakings- en beveiligingssector, namelijk G4S, Securitas en SERIS. Het zou gaan over prijsafspraken in het kader van overheidsopdrachten. Ook bij het parket van Brussel en bij het ministerie van Justitie van de Verenigde Staten loopt hierover een onderzoek.

Ik heb hierover een schriftelijke vraag gesteld op 2 juli 2020. Het blijkt dat die bewakingsfirma's de voorbije jaren ook aanzienlijke overheidsopdrachten hebben gekregen van de Vlaamse overheid. Die bedragen zijn niet gering. Het afgelopen jaar zou het over 5 miljoen euro gaan.

Zal de Vlaamse overheid zich aansluiten bij het lopend onderzoek? Zijn er al stappen in die richting gezet, zodat we toch minstens inzage krijgen in het onderzoek?

Welke mogelijkheden heeft de Vlaamse overheid om een deel van dat geld terug te vorderen indien de prijsafspraken de overheid, en dus ook de Vlaamse belastingbetaler, benadeeld hebben?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: De Vlaamse overheid volgt de ontwikkelingen in het onderzoek van de Belgische Mededingingsautoriteit op.

De wetgeving op de overheidsopdrachten biedt een scala aan maatregelen indien de beweerde inbreuken zouden komen vast te staan. Het gaat dan onder meer om de wettelijk omschreven uitsluitingsgronden die op een onderneming kunnen worden toegepast, zowel in de gunnings- als de uitvoeringsfase.

Daarnaast biedt het Wetboek van Economisch Recht onder meer de mogelijkheid om een rechtsvordering tot schadevergoeding in te stellen tegen de onderneming die een inbreuk op het mededingingsrecht heeft gemaakt.

Welke mogelijkheden hebben wij om schadeloosstelling te verkrijgen? De wetgeving op de overheidsopdrachten voorziet in twee uitsluitingsgronden die relevant zijn. Een eerste mogelijke uitsluitingsgrond betreft de situatie waarbij de aanbestedende overheid over voldoende plausibele aanwijzingen beschikt dat de inschrijver

in een concrete overheidsopdracht handelingen zou hebben gesteld, overeenkomsten zou hebben gesloten of prijsafspraken zou hebben gemaakt die gericht zijn op vervalsing van de mededinging.

Een tweede mogelijke uitsluitingsrond betreft de situatie waarbij de aanbestedende overheid kan aantonen, met elk passend middel, dat de inschrijver in de uitvoering van zijn beroep een ernstige fout heeft begaan, waardoor zijn integriteit in twijfel kan worden getrokken.

Zoals blijkt uit de formuleringen kunnen deze uitsluitingsgronden pas worden toegepast indien er concrete aanwijzingen of gegevens voorhanden zijn die aantonen dat de betrokken feiten vaststaan. Dit illustreert het belang van het onderzoek dat door de Belgische Mededingingsautoriteit wordt gevoerd. Een beslissing van de Belgische Mededingingsautoriteit waarbij een inbreuk wordt vastgesteld, kan immers worden aangewend om de toepassing van de uitsluitingsgronden te motiveren.

Deze uitsluitingsgronden kunnen zowel in de gunnings- als de uitvoeringsfase van de overheidsopdrachten worden toegepast. In de gunningsfase kan dit tot gevolg hebben dat een onderneming de toegang tot de concrete opdracht wordt ontzegd. Bij mededingingsvervalsende prijsafspraken kan dit zelfs leiden tot de uitsluiting van de betrokkene van deelname aan de overheidsopdrachten van de aanbesteder gedurende een periode van drie jaar. In de uitvoeringsfase kan de aanbesteder ambtshalve maatregelen nemen, zoals bijvoorbeeld de eenzijdige verbreking, indien een opdrachtnemer zich in een van bovenstaande uitsluitingsgevallen zou bevinden.

De aanbesteder moet bij het nemen van deze maatregelen aan de opdrachtnemer uiteraard de kans bieden om zijn verweermiddelen te laten gelden. Zo wordt de opdrachtnemer in de mogelijkheid gesteld om aan te tonen dat hij corrigerende maatregelen heeft genomen die voldoende zijn om zijn betrouwbaarheid aan te tonen. Bij een uitsluiting van deelname voor een bepaalde periode moet de betrokken opdrachtnemer bovendien worden gehoord.

Het is belangrijk om op te merken dat de overheid deze maatregelen ambtshalve kan nemen, wat wil zeggen dat er geen tussenkomst van de rechter nodig is.

Het Wetboek van Economisch Recht biedt daarnaast de mogelijkheid om een rechtsvordering tot schadevergoeding voor inbreuken op het mededingingsrecht in te stellen. Dit laat toe om via gerechtelijke weg een volledige schadevergoeding te vorderen en te verkrijgen voor de geleden schade. Een inbreuk op het mededingingsrecht vastgesteld in het kader van een definitieve beslissing door de Belgische Mededingingsautoriteit wordt geacht om onweerlegbaar vast te staan voor de behandeling van een rechtsvordering tot schadevergoeding.

Zoals toegelicht in antwoord op de tweede vraag, biedt de wetgeving op de overheidsopdrachten de mogelijkheid om maatregelen te treffen indien er concrete aanwijzingen of gegevens voorhanden zijn die aantonen dat de betrokken feiten vaststaan. Dit geldt zowel voor opdrachten in de gunnings- als in de uitvoeringsfase. In lopende plaatsingsprocedures wordt bovendien zoals steeds een grondig prijsonderzoek gevoerd, teneinde na te gaan of er geen sprake is van schijnbaar abnormale prijzen en er geen aanwijzingen zijn van prijsafspraken. Dit prijsonderzoek gebeurt onder andere aan de hand van de raming en een vergelijking met historische gegevens.

Als het onderzoek door de Belgische Mededingingsautoriteit eenmaal is afgerond en er een beslissing is genomen, zal de Vlaamse overheid evalueren welke maatregelen er kunnen of moeten worden getroffen. Bij een uitspraak van de

Mededingingsautoriteit hebben we in ieder geval rechtsmiddelen ter beschikking om ons schadeloos te stellen.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Dank u wel voor uw zeer uitgebreid antwoord.

U zei in uw eerste zinnen dat jullie het onderzoek verder opvolgen, maar betekent dat ook dat wij ons effectief hebben aangemeld als belanghebbende partij in dat onderzoek? Ik vraag dat vanwege de bewijslast in dat onderzoek. Dat onderzoek is gestart door de FOD Defensie en later hebben zich daar nog andere federale diensten bij aangesloten. Als wij als Vlaamse overheid aansluiten bij dat onderzoek, geeft dat mogelijk ook meer duidelijkheid over onze contracten, kan dat het onderzoek misschien ook vooruithelpen en zal dat er uiteindelijk misschien ook voor zorgen dat de mogelijkheden om schadeloos gesteld te worden, vergroten. Ik weet dus niet of we ons echt actief bij het onderzoek hebben aangemeld dan wel of we het gewoon gaan opvolgen. Dat was me nog niet helemaal duidelijk.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Vande Reyde, ik ben geen jurist, maar ik denk dat het in dezen om een ander soort procedure gaat dan de procedure in een rechtbank waarbij je je burgerlijke partij kunt stellen. Als ik het goed begrepen heb, is in onze contracten voorzien dat, wanneer er een uitspraak komt van een autoriteit, wij bepaalde zaken bij de uitvoering van het contract kunnen inroepen. In die zin denk ik dat zaken zoals actieve inmenging of burgerlijke partijstelling zich hier niet stellen. We moeten er gewoon voor zorgen dat we, als er uitspraak is vanwege de Mededingingsautoriteit, die uitspraak kunnen aanwenden om geen schade te lijden.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik stel deze vraag niet zomaar omdat het dossier sterk in de media aanwezig is; ik merk ook bij lokale besturen dat er heel weinig transparantie bestaat over offertes en bijvoorbeeld openbare werken, dat de overheidsdiensten vaak de dupe zijn van beperkte transparantie en asymmetrische informatie. Ik ga op de langere termijn ook eens nadenken over een conceptnota over hoe we dit kunnen verbeteren, want dit zorgt er wel voor, denk ik, dat de belastingbetaler uiteindelijk meer moet betalen voor bepaalde overheidsopdrachten, ondanks alle wettelijke regelingen daaromtrent. Hoe we die prijstransparantie kunnen vergroten in de toekomst, dat is voer voor een conceptnota en een discussie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de studie naar de impact van migratie op de Belgische economie en financiën – 183 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): In 2018 bestelde toenmalig federaal minister van Financiën, N-VA'er Johan Van Overtveldt, u wel bekend, een allesomvattende studie ...

Minister-president Jan Jambon: Een goede vriend zelfs.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): ... naar de impact van migratie op de Belgische economie en financiën. De focus moest liggen op niet-EU-burgers en op de kosten of opbrengsten van alle mogelijke migratiekanalen, van asiel tot gezinshereniging, voor de arbeidsmarkt en de overheidsfinanciën. Op het vlak van gehanteerde methodiek is intussen geweten dat de studie een brede, macro-economische benadering zal hebben en zal focussen op de impact op de sociale zekerheid, de arbeidsmarkt en de productiviteit.

Wat de arbeidsmarkt betreft, wordt er gekeken naar data van 2009 tot 2016, waaronder scholingsgraad, socio-economisch statuut (SES), gezinssamenstelling, activiteitsector en inkomen. Qua budgettaire impact wordt in kaart gebracht wat burgers betalen aan en ontvangen van de staat, waaronder personenbelasting, sociale bijdragen en sociale uitkeringen. Die resultaten worden uitgesplitst naar criteria als leeftijd, herkomst of nationaliteit of het aantal jaren dat een persoon al in België verblijft.

Het valt dus te verwachten – wij kijken daar, hopelijk samen met u, al zeer lang naar uit – dat deze studie ook voor Vlaanderen, bevoegd voor met name Inburgering en Integratie, Onderwijs, een deel van Gezondheidszorg, Wonen en Tewerkstelling, interessante gegevens en wellicht conclusies zal bevatten. Om politieke redenen is de deadline helaas reeds een aantal keren opgeschoven, maar volgens het kabinet-De Croo zouden de resultaten van deze studie in het najaar eindelijk kunnen worden verwacht.

Zult u de resultaten van deze studie opvragen bij uw federale collega's?

Indien deze studie voor Vlaanderen interessante en relevante gegevens bevat, zullen de diverse vakministers van de Vlaamse Regering dan van deze gegevens gebruikmaken om beleidsmatige conclusies te trekken en desgevallend het gevoerde beleid bij te sturen?

Bent u desgevallend bereid om een dergelijke studie specifiek voor Vlaanderen te laten uitvoeren? Indien nee, waarom niet?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: De analyse van de Nationale Bank van België (NBB) over de economische impact van de immigratie in België, waarbij de focus ligt op de overheidsfinanciën en de arbeidsmarkt, zal worden gepubliceerd in een speciale editie van het Economisch Tijdschrift van de NBB, die zal worden uitgebracht in november 2020. De studie zal alle meest voorkomende kanalen van migratie behandelen, zoals gezinshereniging, arbeidsmigratie, internationale bescherming en regularisatie.

Het spreekt voor zich dat, zodra bekendgemaakt wordt dat deze studie van de Nationale Bank beschikbaar is, de betrokken ministers van de Vlaamse Regering en hun diensten de resultaten daarvan aandachtig zullen doornemen en analyseren, ieder wat zijn of haar bevoegdheden betreft. De Vlaamse ministers houden uiteraard rekening met alle relevante gegevens met betrekking tot hun bevoegdheden om, met het regeerakkoord als uitgangspunt – altijd met het regeerakkoord als uitgangspunt –, het beleid uit te stippelen, indien nodig bij te sturen en uit te voeren. Dat geldt dus ook voor de resultaten van deze studie.

Ik wil uiteraard niet vooruitlopen op de resultaten en op de graad van detail van de studie. Als uit de analyse zou blijken dat de studie op bepaalde punten onvoldoende uitgediept is naar Vlaanderen toe, kunnen de betrokken vakministers van de Vlaamse Regering nagaan wat de meest aangewezen werkwijze is om aan

die eventuele lacunes tegemoet te komen. Maar het is te vroeg om daarover nu reeds uitspraken te doen. Ik weet niet hoe gedetailleerd die studie is en of ze een regionale of provinciale opdeling maakt, dus laat ons eerst de resultaten van de studie afwachten. Het is echt niet lang meer wachten: volgende maand zou die studie klaar zijn.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Dank u wel voor uw antwoord.

November, dat is bijna zover, dus ik ben net zoals u zeer verheugd. Ik ben er ook wel verheugd over dat u bereid bent – als ik dat toch zo mag samenvatten – om meer studiewerk te laten uitvoeren, mocht die studie inderdaad niet voldoende gedetailleerd zijn en niet voldoende uitgesplitst zijn wat Vlaanderen betreft. U hebt ook bevestigd dat het inderdaad mogelijk is dat ministers hun beleid zullen aanpassen op basis van de conclusies van die studie. Ik mag hopen dat dat ook echt zo is, minister-president Jambon, want in het verleden zijn er al een aantal studies geweest in binnen- en buitenland naar de kostprijs van migratie en die wijzen toch al te vaak uit dat er eerder een kost aan verbonden is dan een opbrengst, zeker met bepaalde migratiestromen.

Ik denk bijvoorbeeld aan een recente studie van de bank ING, uit 2018. Daarin concludeerden de economen van die bank dat de instroom in onze Vlaamse steden van een te geringe sociaal-economische kwaliteit is, waardoor het financiële draagvlak van onze steden – Antwerpen en Brussel werden erin genoemd – almaar kleiner wordt, omdat er steeds meer mensen bij komen die eerder sociale voorzieningen nodig hebben dan dat ze financieel via belastingen iets of veel bijdragen aan onze samenleving.

Minister-president, ik ben met u in blijde verwachting en ik hoop echt dat u zich eraan zult houden om als het nodig is een extra studie te laten uitvoeren voor Vlaanderen en dat u bereid bent om het beleid wat betreft de instroom van onder andere asielzoekers effectief bij te sturen op basis van die resultaten.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Minister-president, zoals u reeds hebt aangehaald, is de studie inderdaad reeds meerdere malen uitgesteld. Ik hoop echt dat we aan de hand van de studie een zo compleet mogelijk beeld krijgen van de economische impact van migratie op Vlaanderen en op België en dat we die wel degelijk in november krijgen. Ik denk dat het belangrijk is om aan de hand van de objectivering van het cijfermateriaal te kijken welke impact dat heeft op onze Vlaamse bevoegdheden. Het zal u niet verbazen dat ik persoonlijk zeer benieuwd ben naar de economische impact van de illegale transitmigratie op onze economie. Ik ben zelf Brugse. De Zeebrugse bedrijven halen aan dat hier enorme economische schade door wordt geleden. Ook op dat vlak kan objectivering van cijfermateriaal nuttig zijn om op basis daarvan nog verder maatregelen te kunnen nemen.

Minister-president, net zoals u, denk ik dat het zeer belangrijk is om nu nog even af te wachten en dan aan de hand van de resultaten van de studie hier verder op in te gaan.

De voorzitter: Ik heb geen vragen gehoord. Minister-president, wenst u nog iets toe te voegen?

Minister-president Jan Jambon: Neen.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Mag ik misschien tot slot nog een klein vraagje stellen?

De voorzitter: Dat was voor de vorige ronde, maar doet u maar.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister-president, als die studie zal uitwijzen dat bepaalde migratiestromen ons meer kosten dan ze opbrengen, bent u dan bereid om als minister-president met de Vivaldiregering in overleg te gaan om de migratiestromen beter te controleren en te sturen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik ga vooral niet in op hypothetische vragen. Stel u voor dat uit die studie zou blijken dat de migratie meer zou opbrengen dan ze kost, dan weet ik ook niet of ik de migratie zou aanmoedigen. Laten we de studie dus afwachten en ze bekijken. We zullen wel zien wat dan aangewezen is.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Dat volstaat voor mij.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over een eventuele centralisatie van de administratieve maritieme cluster in Zeebrugge – 487 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Voorzitter, wat ben ik blij om nog eens in de commissie Financiën te zijn.

Minister-president Jan Jambon: Wat is het fijn, wat is het fijn, om in de commissie te zijn!

Bart Tommelein (Open Vld): Minister-president, onlangs las ik in het Flows Magazine van 19 oktober een interview met de nieuwe baas van de marine. Aangezien de vorige baas van de marine de grote baas van het leger is geworden, krijgen we een nieuwe, namelijk admiraal Jan De Beurme. Het artikel boeide mij onder meer omdat de admiraal sterk wil inzetten op een 'naval academy', die zich zou richten op een dronefabriek, waarvoor volgend jaar in het Oostendse wetenschapspark, tot mijn grote vreugde en genoegdoening, een eerste steen zal worden gelegd.

Het interview trok ook mijn aandacht vanwege een andere stelling, namelijk dat onder leiding van de Maatschappij van de Brugse Zeehaven (MBZ) naast de cruise-terminaltoren ABC een tweede nog grotere toren DEF zal worden gebouwd, deels om de marinebasis te huisvesten. Volgens de admiraal is het de bedoeling om daar de meeste maritieme diensten van ons land te gaan huisvesten. Hij geeft als voorbeelden de afdeling Maritieme Toegang van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) en de dienst met afzonderlijk beheer (DAB) LOODSWEZEN van het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK). Vandaag zijn de diverse diensten van de Vlaamse overheid deels gehuisvest in Oostende. Zo is het administratief centrum in de Vrijhavenstraat de thuisbasis van de afdeling Maritieme Toegang. Is het dan de bedoeling om deze dienst vanuit Oostende naar Zeebrugge te laten verhuizen? Wat is de motivatie daartoe?

De admiraal sprak enkel van de afdeling Maritieme Toegang en het LOODSWEZEN, maar vandaag zitten bijvoorbeeld ook de afdeling Kust, de afdeling Scheepvaart-begeleiding en de DAB Vloot, allen afdelingen van het MDK, in Oostende, net zoals het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ), waarvoor op dit moment een nieuwe locatie wordt gebouwd.

Betekent dit dan dat al deze diensten een verhuizing naar Zeebrugge zullen moeten plannen of gaat het enkel om die zaken die de admiraal heeft genoemd, zijnde Maritieme Toegang en LOODSWEZEN?

Als burgemeester van Oostende had ik graag wat duidelijkheid gehad over deze operatie. In uw beleidsnota ICT en Facilitair Management lezen we dat u het vast-goedbeleid- en beheer op een gemeenschappelijk niveau wilt organiseren om te komen tot een meer kostenefficiënte organisatie en een betere benutting van het patrimonium. U wilt Het Facilitair Bedrijf een regierol laten nemen. Eind 2019 werd de inkanteling van het vastgoed van de Vlaamse overheid naar Het Facilitair Bedrijf goedgekeurd. Ik heb begrepen dat die in fases zal verlopen. Is Het Facilitair Bedrijf dan ook al betrokken bij deze vastgoedoperatie?

Minister-president, kunt u toelichting geven bij de plannen om de administratieve maritieme diensten te clusteren in een nieuw gebouw in Zeebrugge?

Wat is de stand van zaken met betrekking tot die plannen? Hoe concreet zijn die? Welke beslissingen zijn al genomen? Op basis van welke parameters werd deze beslissing genomen: budgettair, toegankelijkheid, klimatologisch, mobiliteit, bereikbaarheid openbaar vervoer? Kan dit worden verduidelijkt? Kan er ook een vergelijking worden gemaakt met de huidige situatie? Uiteraard zou ik willen weten, als er verdergaande beslissingen in zijn genomen, welke diensten hier zouden worden ondergebracht en wat dit concreet zou betekenen voor de diverse diensten die vandaag vanuit Oostende opereren. Hoe passen deze plannen in de doelstelling om naar minder kantoorruimte te gaan? Is het aangewezen om nieuwe administratieve gebouwen te gaan neerzetten?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Tommelein, de clustering in een nieuw gebouw in Zeebrugge is een initiatief van de marine. De marine wil verhuizen, omdat haar gebouwen einde leeftijd zijn. Bovendien moeten een aantal van de gebouwen van de marine wijken voor de nieuwe zeesluis in Zeebrugge. Ze wil haar eigen diensten en vastgoed herschikken in één gebouw.

Daarbij ging ze op zoek naar partnerorganisaties zoals de Maatschappij van de Brugse Zeehaven, Maritieme Toegang, een afdeling van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, en het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust.

Mijn collega, minister Peeters, en haar administratie oordeelden dat dit project ook voor hen opportuniteiten biedt. Als functioneel bevoegd minister is het haar bevoegdheid om dit te beslissen, het gaat dan over het zogenaamd specifiek vast-goedbeleid voor gebouwen die entiteiten zelf beheren. Ik wil u dus wel antwoord geven op uw vragen, maar ik moet de bevoegdheidsverdeling respecteren en u voor verdere vragen naar mijn collega-minister doorverwijzen. De weg daarnaartoe is voor u niet erg lang, mijnheer Tommelein. Toch zal ik proberen om u met de informatie die ik heb, zo goed mogelijk te antwoorden.

De administraties MDK en MT hebben Het Facilitair Bedrijf gevraagd om hen te vertegenwoordigen in het consortium. Dat bestaat uit de marine en de MBZ, die een nieuwe toren DEF van 18.000 vierkante meter wil bouwen ter vervanging van Rederskaai 50 in Zeebrugge. MT krijgt een gratis ruimte aangeboden in het nieuwe

project op basis van de huidige overeenkomst die men met MBZ op de huidige locatie heeft.

MDK zou er in de toekomst de gemeenschappelijke operationele werkvloer – en dan spreken we over het LOODSWEZEN en de Vessel Traffic Service (VTS) vanuit Vlaamse overheidszijde en de operationele diensten van MBZ – en een aantal administratieve functies van het LOODSWEZEN in Zeebrugge, inclusief de overnachtingsmogelijkheid voor de kustloodsen, en de personeelsleden van de afdeling Kust willen huisvesten. MBZ zal optreden als bouwheer. De timing om de DEF-toren te realiseren, is 2024. De oppervlakte die MT en MDK zullen afnemen, is een minderheid. Momenteel wordt een inschatting van 3000 vierkante meter gehanteerd. Dat is ongeveer 16 procent van 18.000 vierkante meter. Er wordt een marktconforme huurprijs vooropgesteld.

Wat is de stand van zaken met betrekking tot die plannen? Een eerste ontwerp werd gemaakt door Salens Architecten in opdracht van MBZ. Er werd met de goedkeuring van MDK en MT door Het Facilitair Bedrijf aan MBZ een mandaat gegeven, en dit onder voorbehoud van de goedkeuring door de Vlaamse Regering. Zo kan MBZ als bouwheer optreden en het dossier aansturen. Het programma van eisen is in de maak. Er wordt gewacht op verder initiatief vanuit MBZ.

Op basis van welke parameters werd deze beslissing genomen? Zoals reeds gezegd, zijn de gebouwen van de marine einde leeftijd. Ze willen de eigen diensten en het vastgoed herschikken in een gebouw en ze zijn dus op zoek naar partnerorganisaties. Het initiatief kwam, zoals ik al zei, vanuit de marine.

Voor MT was het evident om hier op in te gaan, omdat men gratis ruimte aangeboden krijgt in het nieuwe project op basis van de huidige overeenkomst die men met MBZ op de huidige locatie heeft.

MDK zou er, zoals ik daarnet reeds zei, in de toekomst de gemeenschappelijke operationele werkvloer, een aantal administratieve functies van het LOODSWEZEN in Zeebrugge en de personeelsleden van de afdeling Kust willen huisvesten. Die gemeenschappelijke operationele werkvloer omhelst dus het LOODSWEZEN en VTS vanuit de Vlaamse overheidszijde en de operationele diensten van MBZ. Er wordt daarnaast ook voorzien in de overnachtingsmogelijkheid voor de kustloodsen.

Vanuit mijn bevoegdheid streef ik ernaar, zoals u aangeeft, om diensten samen te brengen en een optimalisatie inzake vastgoed te realiseren. Die plannen worden geconcretiseerd door Vlaamse administratieve centra (VAC's) in de provinciehoofdsteden te bouwen en, waar opportuun, zogeheten mini-VAC's in de centrumsteden. Dat past in mijn visie om niet alles naar Brussel te trekken, maar verspreid in Vlaanderen aanwezig te zijn en toch de kosten voor huisvesting te optimaliseren.

De voorliggende verhuisbeweging waar u naar informeert, gebeurt op initiatief van de marine en betreft het samenbrengen van maritieme diensten om een betere samenwerking tot stand te brengen over bestuursniveaus heen. Daar kunnen we natuurlijk moeilijk tegen zijn. Aangezien de marine vandaag al in Zeebrugge aanwezig is, betreft het voorliggend dossier de verhuizing van een beperkt deel van de Vlaamse maritieme diensten naar Zeebrugge. Die inhoudelijke keuze werd gemaakt door de functioneel bevoegde minister. Voor alle duidelijkheid: het betreft geenszins het vertrek van de Vlaamse overheid uit Oostende. U hoeft dus niet ongerust te zijn.

Het Facilitair Bedrijf is bezig met een strategische oefening voor de centralisatie van locaties in Oostende in een mogelijks op te richten VAC Oostende. Daarbij zal uiteraard ook rekening gehouden worden met die beperkte verhuisbeweging die nu aan de gang is.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Ik heb alles zorgvuldig genoteerd. Vanuit mijn bevoegdheid weet ik uiteraard dat de maritieme diensten in ons land heel wat behelzen. De voorzitter, gewezen minister van Defensie, weet dat ook. Het zijn voornamelijk Vlaamse en federale diensten die voor de operationele zaken aan de kust instaan. Ik denk dat er in totaal meer dan veertien diensten bij betrokken zijn, zelfs nog iets meer federale dan Vlaamse diensten.

Er zijn uiteraard een aantal belangrijke parameters. Ik heb begrepen dat het project al ver gevorderd is. Het spreekt voor zich dat ik de bevoegde minister hierover nog eens zal ondervragen. Ik dank u voor de uitgebreide informatie die u mij hierover hebt bezorgd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Wim Verheyden aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de onenigheid tussen de deelstaten over de middelen uit het Europese herstellfonds
– 281 (2020-2021)**

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, uw eis om 3 miljard euro van het Europees herstellfonds naar Vlaanderen over te hevelen, valt blijkbaar niet bij iedereen in goede aarde. Pierre-Yves Jeholet, de minister-president van de Franse Gemeenschapsregering, vindt de eis van de minister onredelijk. En daarmee wordt de vrees die ik in een eerdere vraag om uitleg uitte rond de toekenning van de gelden aan Vlaanderen, bewaarheid.

U redeneert dat het geld uit het coronaherstelfonds niet de Federale Regering toekomt, maar naar de deelstaten moet vloeien, omdat de meeste bevoegdheden voor de relance bij de deelstaten zitten. In die zin is het dus inderdaad logisch dat het geld naar de deelstaten gaat. Een verdeling op basis van de procentuele inbreng van de drie deelstaten in het Belgische bruto binnenlandse product (bbp) is dan ook de meest logische verdeelsleutel voor de 5,15 miljard euro die België toegekend zal krijgen. Daarmee ontvangen de regio's die het meeste bbp verloren hebben in de coronacrisis, de meeste steun.

Minister-president Jeholet vindt echter dat als iedereen zijn eigen berekening uitvoert, men snel boven het totale bedrag van 5,15 miljard euro zal uitkomen. Hij is van mening dat de Franse Gemeenschapsregering recht heeft op haar deel. De minister-president wil hier zelfs voor vechten.

In uw antwoord op een eerdere vraag over dit onderwerp verklaarde u dat Vlaanderen zijn huiswerk zou maken en een herstelplan zou indienen. Hoeveel staat het ondertussen met dit plan?

Hebt u reeds contact gehad met uw collega's van het federale niveau, het Waalse en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de Franse Gemeenschap? Wat is hier desgevallend het resultaat en welke initiatieven zult u verder nog nemen ter zake?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: De Vlaamse Regering heeft naar aanleiding van de Septemberverklaring aangekondigd dat Vlaanderen in het postcoronatijdperk

zal inzetten op de economische relance met een plan van 4,3 miljard euro. Dit plan moet zuurstof en veerkracht bieden aan de economie en de productiviteit en competitiviteit van de Vlaamse economie verhogen. Het plan zet duidelijk in op de prioriteiten die beoogd worden in het kader van het Europees herstelfonds en focust op zeven speerpunten: het versterken van het Vlaamse zorg- en welzijns-systeem, het efficiënter maken van de overheid, de digitale transformatie, het verduurzamen van de economie, bijkomende overheidsinvesteringen, het beheren van de coronacrisis en het investeren in mensen en talenten. Het plan is goedgekeurd door de Vlaamse Regering en is beschikbaar op de website van de Vlaamse overheid.

U vraagt of er al contact geweest is. Er is een eerste startvergadering tussen de gewesten en de federale overheid belegd op 23 september, waarbij de gepubliceerde richtlijnen van de Europese Commissie met betrekking tot het Recovery & Resilience Facility werden besproken. De Europese Commissie heeft op 8 oktober bijkomende toelichting verschaft aan de gewesten en de federale overheid en geantwoord op specifieke vragen om verduidelijking. Met die elementen zijn we momenteel aan de slag om ons Vlaamse plan volgens de Europese richtlijnen op te stellen, vertrekkend vanuit het Vlaamse relanceplan Vlaamse Veerkracht.

We verwachten van federaal staatssecretaris Dermine dat hij ons plan zal overmaken aan de Europese Commissie, zoals dat ook gebeurt met betrekking tot het Vlaamse hervormingsprogramma of de Vlaamse ontwerpbegroting. Dat is eigenlijk een werkwijze die we altijd al gevolgd hebben, toch met betrekking tot die laatste twee.

De Vlaamse Regering heeft bij deze begrotingsonderhandeling een akkoord bereikt over de contouren en invulling van het relanceplan Vlaamse Veerkracht. Met dit plan als basis zal ik de administratie verder de instructie geven om gestalte te geven aan het opstellen van een Vlaamse insteek voor het nationale plan voor herstel en veerkracht conform de richtlijn, zoals deze bekendgemaakt zijn door de Europese Commissie. Op basis daarvan zullen de discussies met de Europese Commissie en de discussies over het opstellen van een intra-Belgische verdeling aangevat worden.

Voor mij is de kern dat we die 4,3 miljard euro zo doeltreffend mogelijk gebruiken. Dat betekent dat het moet gaan dienen voor investeringen die onze economie weer aanzwengelen. Ik heb u daarnet de zeven krachtlijnen gegeven. Als je dan kijkt naar de cijfers in België, dan zijn het voornamelijk de deelstaten en de lokale besturen die zorgen voor die investeringen en dus is het logisch dat die middelen zoveel mogelijk naar de deelstaten gaan. Maar de discussie moet nog opgestart worden en wij zullen die natuurlijk aangaan. Maar nu zijn we nog bezig met het plan om te vormen en in het format te gieten dat Europa van ons vraagt.

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Dank u wel, minister, voor uw antwoord.

Wij kunnen ons ook vinden in de zeven speerpunten die u hebt aangehaald en het is inderdaad, denk ik, noodzakelijk dat we de middelen doeltreffend aanwenden om onze economie een nieuwe boost te geven. Tot daar zitten we op dezelfde golflengte.

Maar het is toch niet zo evident dat u de 3 miljard euro die u voor Vlaanderen opeist, ook daadwerkelijk zult krijgen. Ik ben er helemaal niet van overtuigd dat het zoveel zal zijn. Ik denk eerder dat het wel wat minder zal zijn, als we zien dat de minister-president van de Waalse Gemeenschap er helemaal niet mee akkoord gaat dat Vlaanderen het grootste deel zou binnenrijven. Mijn vraag is dan ook of u reeds van uw coalitiepartners, die ook in de Federale Regering zitten, toezegging

hebt gekregen dat ze die Vlaamse eisen mee zullen ondersteunen binnen de Federale Regering. Het is gemakkelijk om ideeën te opperen, maar ik denk niet dat u die zonder uw coalitiepartners kunt hardmaken. Vandaar ook mijn vraag: hebt u ondertussen steun gekregen van uw coalitiepartners binnen de Vlaamse Regering om bij de Federale Regering daadkrachtig op tafel te kloppen om die 3 miljard euro naar Vlaanderen te loodsen?

De voorzitter: De heer Coel heeft het woord.

Arnout Coel (N-VA): Het is evident dat onze fractie die claim van de minister op die 3 miljard gegrond vindt. Het is logisch, gezien onze staatsstructuur en de bevoegdheidsverdeling, dat die middelen grotendeels naar de deelstaten gaan, waar ook de meest productieve investeringen gebeuren. En aangezien het over zeer belangrijke bedragen gaat, lijkt het mij evident dat het huiswerk grondig gemaakt wordt. De minister heeft tot nu altijd zeer transparant gewerkt naar de commissie toe en we gaan er dan ook van uit dat we dit samen met hem zullen kunnen opvolgen tot het dan in het voorjaar effectief wordt ingediend. We kijken ernaar uit om dat mee te kunnen opvolgen. Wat ons betreft legt het Vlaams relanceplan zeer duidelijk de juiste klemtonen, die ook in het kraam passen van het herstellfonds. Mits het dossier goed is, maken we een zeer goede kans om de middelen binnen te halen. Dat zal des te belangrijker zijn, want nu de tweede golf op kruissnelheid komt, zal er wellicht ook een tweede economische dip zijn en zullen alle middelen die we kunnen aanwenden om dat herstel te financieren, hard nodig zijn.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Mijnheer Verheyden, eerst en vooral denk ik dat het ondertussen wel duidelijk is dat niets in dit land evident is, maar dat betekent natuurlijk niet dat we niet volgens de logica der dingen kunnen werken, want daar gaat het hem natuurlijk om: dit is geen eis of claim of gevecht, maar gewoon de logica der dingen. We hebben een staatsstructuur in dit land en wij vragen dat die in die zin ook gerespecteerd wordt.

De gesprekken zelf zijn nog niet opgestart, zoals ik in mijn antwoord al gezegd had. We zijn nu nog bezig met ons plan in dat Europees format te gieten; de gesprekken over de intra-Belgische verdeling zijn nog niet opgestart.

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, uiteraard hebt u onze steun in dezen. Onze fractie steunt u daar volmondig in. Het is inderdaad de logica der dingen dat Vlaanderen de middelen krijgt waar het recht op heeft, maar zoals u weet is dat met onze staatsstructuur niet altijd het geval. Vlaanderen heeft al heel vaak naast middelen gegrepen waar het eigenlijk recht op had. In die zin houd ik dus nog even mijn hart vast en wacht ik af of u inderdaad dat bedrag zult kunnen ontvangen vanwege het federaal niveau.

Ik vind het ook wel opvallend dat het stil blijft bij uw coalitiepartners CD&V en Open Vld, die in dezen duidelijk geen kleur willen bekennen. Ik vind dat bijzonder jammer. Ik had toch wel gehoopt dat er vanuit hun fracties enige steun zou komen voor uw plan en voor uw vraag, die volkomen terecht zijn. In die zin houd ik dus inderdaad mijn hart vast en ik vrees dat we nog op dit onderwerp zullen terugkomen.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Mag ik een heel kleine toevoeging doen, mijnheer Verheyden? De avond toen mijn bericht in de krant stond, heeft collega

Bothuyne bevestigt dat dat inderdaad de logica der dingen is. Dus als u steun zoekt vanwege de coalitiepartners: daar heb je ze al.

Maar zoals gezegd zijn de gesprekken nog niet opgestart, dus we moeten het nog bezien. Maar er zijn wel degelijk al uitspraken geweest.

De voorzitter: Mijnheer Verheyden, voor het allerlaatste woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Dank u, minister. Ik hoop inderdaad dat u gelijk hebt en dat u op die steun zult kunnen rekenen, als puntje bij paaltje komt. Onze steun hebt u alvast.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.